

روزنامه یومیه عصر

تک شماره ۶ شاهی

قیمت اشتراک: یکساله ششماهه سه ماهه
تهران و ولایات: ۱۰۰ قران ۵۰ قران ۲۰ قران
خارج: ۱۲۰ ۶۰ ۳۰

صفحه اول سطر ۳ قران دوم سطر ۲ قران چهارم قران

عصر شنبه

تیرماه ۱۳۰۸ ۴ صفر ۱۳۰۸ ۱۱ ژوئیه ۱۹۲۹
مسئول: آیت الله مدرس
محل اداره: لاله زار - شماره تلفن ۴۴۴

ملا در بازار	نوع	خرید	فروش	نوع	خرید	فروش
۱ لیره عثمانی	۸	۴۴	۴۵	۱ لیره انگلیسی	۵۰	۵۰
۱۰ منای طلا	۶۲	۶۲	۶۳	۱۰ منای طلا	۶۲	۶۳
پنجزاری	۸۵	۱۶	۱۷	پنجزاری	۸۵	۸۵
دو هزاری	۵	۸	۸	دو هزاری	۵	۵
یک پهلوی صورتی	۲	۱۰	۱۰	یک پهلوی صورتی	۲	۲

تلگرافات خارج

از مسکو مورخه ۱۱ ژوئیه ۱۹۲۹
مسکو - بازار مکاره نیز گورود در اول ماه اوت افتتاح خواهد یافت مطابق اطلاعات کمیته مکاره حمل جنس از ممالک همجوار شرقی بر سرحداث شوروی جهت ارسال بکاره شروع شده انتظار میرود که از ایران مبادل هشت میلیون منات و از چین غریب بالغ بر ۴ میلیون کسری وارد شود

تشکیلات شوروی برای تجارت اشرقی اجناس مخصوصی تخصیص می دهد از قبیل قماش و قند و عیش و چینی و مصنوعات رزینی و کالسی و سایر اجناس فرعی

در سال جاری تجارت مصنوعات یدی مورد توجه بزرگی در مکاره واقع خواهد شد تصور می رود که بمابلات تشکیلات تعاونی صنایع یدی بمبالغ عمده خواهد رسید

نمایشگاه کارهای نقاشان جوان
مسکو - نمایشگاه جمعیت انجمن نقاش های انقلاب در زمان در مسکو افتتاح یافت علاوه بر عده کثیری که از نقاش های قدیم در این نمایشگاه شرکت کرده اند در نمایشگاه شبه بزرگی مخصوص کارهای نقاش های جوان و خود آموزان شده است نمایشگاه مذکور از حیث عده کارهای نقاشی (بالغ بر هزار پاره) نه تنها در اتحاد شوروی بلکه برای اروپایم مقام منحصر فردی دارد

در این نمایشگاه تمام حیات اتحاد شوروی از حیث ایام تعطیل روزهای کار سال های انقلاب و جنگهای داخلی و طرز زندگی و رسوم و آداب قشون سرخ بحریه احمر قراء شوروی کار خاتجات و مادن و زندگانی ملل محتوای ساکن اتحاد شوروی وغیره در ضمن پرده های آب رنگی و تصاویر و مجسمه ها و پارچه بوقوع نمایش درآمده است

نمایشگاه تحت عنوان « صنایع برای توده » افتتاح یافته و بزرگ ترین توده قوا و ترقیات صنعتی توده های زحمت کش اتحاد شوروی میباشد

انجمن نقاشی انقلاب نه تنها در اتحاد شوروی بل در خارج هم بخوبی معروفیت دارد از طرف انجمن در موقع خود نمایشگاههایی در وین و نیویورک و برلن و کلن تالیس یافته بود

طیاران طیاره شوروی
مسکو - طیاره موسوم به « بالهای شوروی » ساعت سه صبح دم زویر از میدان طیاره مسکو و در خط مسکو - برلن - پاریس - رم - ونیچ - برلن - ورشو - مسکو طیاران خواهد کرد آسمان پیمان کره و مومکایسین روسانوف هستند

طیاره بالهای شوروی دارای سه موتور و ساختمان توپولوف و مدت طرح قش و ساختن آن فقط هشت ماه بوده سرعتی نظیر در ساختن این طیاره دلیل ترقی بزرگی در طیاره سازی فلزی محسوب میشود برای بدرقه طیاره عده از نمایندگان قوای هوایی جنگی قشون سرخ و آسمان پیمائی غیر نظامی و همچنین نمایندگان سفارتخانه های ایتالیا و لهستان مقيم مسکو و نیز جمعی از نمایندگان مطبوعات خارجی و شوروی و جماعت گیزی از اهالی در میدان طیاره حاضر شده بودند

مسکو - طیاره بالهای شوروی که کره و هوا پیمای آن بود در ساعت ۲ بعد از ظهر مطابق ساعت مسکو وارد برلن شد

عزیمت پیش آهنگان آمریکا با اتحاد شوروی
نیویورک - نمایندگان پیشاهنگان آمریکادر ۱۶ ژوئیه مازم مسکو خواهند شد

عده از اطفال ناسانجان و همدمان و کارگران اتومبیل سازی و منجمله عده از اطفال کارگران سیاه پوست در جزو هیئت نمایندگان پیش آهنگان آمریکا داخل می باشند

نقطه مهم زلزله

نوز از کیهان که نقطه اصلی زلزله و خرابی و خسارات آن از زلزله جا بیشتر است صحبت کرده و رابرتی در دسترس مطالعه خوانندگان کرام نگذاشته ایم

کوه مس ناب که زلزله از آن جا شروع گردیده است در مجاورت کیهان واقع شده و همین مناسبت کیهان نقطه شروع و اوایل ترقیه است که در طول خط زلزله دچار خرابی و خسارت شده است

خرابی و تلفات جان و خسارات مالی کیهان شایسته هیچ يك از نقاط زلزله دیده ندارد، هم تلفات جان و هم خسارات مالی و هم خرابی کیهان از همه جا بیشتر است

قریه آباد کیهان که مهم ترین و بزرگ ترین فراه سرحدی بود و امروزه بجای آن آبادی نهای غاصکیرانیش دیده در دامنه وسیع کوهستانی و انهد شده است که دارای آب و هوای طبیعی و محل بسیار مفرح و خوش است

خانهای اهالی کیهان نام در سرایش دامنه کوه ساخته شده و وقوع زلزله موجب تمام خانه ها را روی هم خوابانیده و یک تل بلند خاکی دامنه صغای کره را از وضع زیبای طبیعی شکل موحش و تارناکی تبدیل نموده است

آب و هوای کیهان بواسطه آن که در وسط دو کوه و انهد شده و بخت مشجر و سبز و خرم زیاد دارد نهایت درجه معتدل و لطیف و آب و هوای اهالی از چشمه های خوب و کاروانی است

کیهان در طول سرحدی روس و انهد شده و با ۱۱ قریه تواج خود که حسن آباد - رباط - جعفر آباد - زید جزیر آن می باشد شش فرسنگ طول و ۲ فرسنگ عرضاً تشکیل داده است

از کیهان تا بجنورد ده فرسخ و تا شیروان دوازده فرسخ راه کاروانی است

در کیهان باستانی يك طایفه که موسوم بزهادی و قریب بدویست سال قبل از آذربایجان آمده و بزبان ترکی تکلم میکنند عموم اهالی کیهان بزبان فارسی حرف میزنند در حالی که از دو طرف شمال و غرب ترکمان و از طرف جنوب و شرق اهالی کرد زبان کیهان را احاطه کرده و مدت لك زبان ملیت خود را حفظ کرده و هنوز لغت زیادی از فرس قدیم در کیهان دستمعل و معمول است

از عمر بن کیهان شنیده شده است که کیهان از بنا های گویون گودرز است و در اصل گویون بوده و از کثرت استعمال کیهان شده است - نظر پانکبه در زمان تاخت و تاز ترانکه هر روز اهالی بدیخت دچار حملات ترکانها می شده اند مجبوراً آب دای خود را در دامنه تپه که موسوم ببارک است بناموده و اغلبا خانهای آنها دو قسمت بوده است طبقه فوقانی را منزل مسکونی و طبقه تحتانی را طوپله و برای محافظت احتیاط خود می ساخته اند - در چهار طرف ارک دیوار عریض ساخته شده و چهار سمت آن برج های جنگی برای دفاع بنا گردیده بود و در این زلزله بکلی منهدم و زیر و رو شد

اهالی کیهان همه شجاع و سلحشور و برای اینکه بیشتر دچار تهاجم ترانکه واقع می شده اند وسائل دفاعیه معیبه برای خود آماده داشته اند خوبخانه ازوقتی که اعرار ترانکه سر کوبی شدند آسایش و امنیت در این تسلیحات روحانی

رومان - جلسه شورای عالی دفاع ملی در وزارت تشکیل و تصمص نمود که برای توسعه هوا پیمائی و تکثیر تسلیحات و تطبیق ساختن طرق آمن جدید با منافع جنگی مملکت اقداماتی عمل آورد

طرز انتخابات انگلیسی
لندن - راجع بافضاه کنفرانس مطامعات در طرز انتخابات انگلیسی مجلس مجاوره جدیدی با شرکت ماکدونالد ولویند جرج و بالدوین تشکیل یافت

از فرزانگه روزنامه منیستر کار دین ارکان حزب لیبرال اطلاع میدهد کنفرانس مذکور مرکب از سه نفر نماینده احزاب سه گانه (کارگر و لیبرال و محافظه کار) تشکیل و ضمناً از هر حزب يك نفر از وزرای سابق و از طرف حزب کارگر هم يك نفر وزیر تشکیل خواهد یافت

اعتصاب در لهستان
لهستان - در قسمت عمده کالیسی شرقی عملیات فلاحی اعتصاب کرده اند و در اغلب نقاط مصادمانی بایلیس بوقوع پیوسته در نتیجه زد و خوردی کدر بلوک بورسکوی روی دو چند نماز طرز این مجروح قدند

ایرانی تا کبریت ساخت وطن دارد

از استعمال کبریت خارجی احتراز میجوید

حدود نیز حکمفرما و اهالی با فراغت خاطر مشغول کسب و زراعت شده بودند

زندگانی ساکنین کیهان وقراء تابعه آن بکسب از فلاح و زراعت تاملین میشود يك قسمت هم از وارد کردن و خارج کردن اجناس بطور قاچاق از روسیه تاملین میگردد است

علاوه بر زراعت گندم و جو و بونجه محصول گیفان خشکبار است کشت مختصری هم تریاک دارند

آب های گیفان سه قسم است آب گرم نیم گرم و سرد - آب گرم آبی است که در یک فرسخی سمت غربی گیفان روی تپه بلندی موسوم بپخته آب از سابق بوده ولی پس از زلزله مقدار زیادی علاوه گردیده و گرمی آن هم چندین درجه افزوده شده است

این آب که مواد معدنی و املاح شیمیائی دارد برای امراض جلدی و معدوی بسیار مفید است ولی متأسفانه تاکنون اقدامی در ساختمان آب چنانچه در خارج معمول است و مرضا نتوانند استفاده نمایند - از همین نوع آب در چند فرسخ دور تر خاک روسیه موجود است و در آن جا دولت روسیه مطابق قواعد صحتی و علمی حمامائی ساخته و سالیانه عده زیادی از روسیه برای معالجه به آن جامیاند و سالیانه بالغ بر دویست سیصد هزار منات عایدات دارد ولی این آب گرم ایوب بدون استفاده افتاده است

اگر توجهی بساختن راه شوشه شیروان تا کیهان بشود و از طرفی برای ساختمان حمام های در آب گرم ایوب اقدام شود آب زبور بهترین آب های طبی برای معالجه یاره امراض سخت است موضوع فوق توجه آقای دکتر امیر اعلم راجل نموده و دستور دادند يك عیشه از آب معدنی ربور بطهران فرستند که مورد تجزیه واقع شده و معلوم گردد مواد معدنی آن چیست و برای چه نوع امراض مفید است بوقع خواهد بود اگر آقای دکتر امیر اعلم در صورت مفید بودن آب گرم ایوب دستور بدهند مؤسسه شیر و خورشید مرکز باشمه شیر و خورشید خراسان ساختمانهای در آب گرم نموده و آن را مورد انتفاع قرار داد - عوا بد حاصله آنرا صرف امور شرب و نوعی نمایند البته این فکر وقتی بایستی اجرا و بوقع عمل در آید که قیلا راه شوشه دار شده باشد والا نتایج مطلوبه نخواهد داشت

از کوه سمت جنوبی کیهان موسوم به (باسازو) آن جاری میشود که نیم گرم و این آب هم بسیار مفید است تاکنون هیچ کس بخاطر ندارد که آب نیم گرم مزبور کسر باضافه شده باشد ولی در از زلزله موجب این آب دو مقابل شده است این آب مورد استفاده آسیابها و يك قسمت از زلفت ها واقع میگردد - رودخانه کیهان که از چشمه تشکیل میشود دارای آب سرد شرب و کارائی است که باغات اطراف شهر را شرب میسازد و چون آب زلالی است در يك فرسخی کیهان به آب گرم و آب نیم گرم ملحق شده رودخانه که موسوم ببارک است ریخته و از آنجا به بحر خزر میریزد

شبه زلزله روی داده است - در کیهان مسجدی است و در آن شب شرب يك صد نفر از مرد و زن در آن مسجد مشغول ادای فریضه بوده اند نماز مغرب را بجا آورده و در بین نماز عشا زلزله مهیب شروع میشود بد بخته برای این که نماز را ننگند و موجبی برای ابطال نماز فراهم نشود از جای خود حرکت نمی کنند همین که حرکات زمین شدید میشود تکان زمین دو صف از جلو و عقب را بطرفین بر تاب نموده و بقیه در حالی که بسجود رفته بودند سقف روی آنها آمده در آن مسجد هشتاد نفر تلف میشوند

شب زلزله در کیهان از صبحه و ناله و فریاد قیامتی بر پا شده است - تا هوا روشن نشده هیچ کس از کسان خود مطلع نبوده است همه در این فضای یگرگ و غبار با بنظر طرف و آن طرف میدویدند و کسان خود را صدا میدادند - مصیبتی که به کیهان و قراء توابع آن وارد آمده فوق العاده سنگین و بایدهطور رضایت بخشی تریم و جبران کرد

در کیهان از ادارات دولتی فقط اداره کمرک دارد يك باب مدرسه دولتی سه کلاسه هم دائر شده بوده است

رئیس کمرک کیهان قساوت قلب را بحد اعلی رسانیده بود پس از زلزله وحشتی در مردم ایجاد کرده است که کوه مس ناب آتش فشانای خواهد کرد و بجنورد فرادی نجات ساخته شده برداشت محروک ساختن این بنا يك نفر غیر عیسوی مسی براتنا است که پس از استماع خبر مرک بوت ملامت مدرسه انسانیت پیشنهاد ساختن بنای یادگار را نموده و شخصاً يك لك روپیه اعطا کرد

در کلیسای وست منیستر
لندن - روز سیاهسنگاری در مید وست منیستر ولیمهد و شاهزاده خانم ماری و دوگ و دودش برک و اعضاء کابینه و سفرای خارج و نمایندگان مستعمرات و کمسیونهای عالی و شاهزاده گان هند و رئیس مستخدمین سابق حضور داشتند رئیس مستخدمین تاج کتی بر بنای یادگار شهدا نصب نمود رسومات سیاهسنگاری در شهرهای دیگر انگلستان مخصوصاً در شهر هانی نزدیک بلندن کاملاً بعمل آمد

در کلیسای وست منیستر که اعلیحضرت آقوس هم حضور داشت آن قدر جمعیت شد که از اول بنای کلیسا چنین ازدحامی در آنجا دیده نشده بود در هر فضای کوچکی آن اندازه

حالت شاه انگلیسی
لندن - اخبار رسمی مشهر است که عزیمت اعلیحضرت بساندریکام برای امتحان قاعده راست سینه که بهبودی کاملی حاصل نگردد بتعویق افتاد - اساساً حال اعلیحضرت خوب است اغلامیه رسمی قصر بوکنام فیکوید که از رسومات روز سیاهسنگاری خشتکی عارض نشده

لندن - از قرار اطلاع اعلیحضرت در بستر نیست و تویق عزیمت اوساندریکام هیچ مربوط بختکی روز سیاهسنگاری نمی باشد شب گذشته ارداد سون بیامت رفته و یاریون ایگس امتحان نموده اثی عودی از دمل سینه نیست و درجه نبض بالا ترقه و هیچ اضطرابی در مزاج شاهانه مرئی نیست

بنای یادگار پیشوای قشون
لندن - ولیمهد انگلیس امروز برده از روی بنای که یادگار بوت پیشوای قشون

کرمای آفتاب روز و سرمای شب وقتی باهالی منطقه زلزله فشار می آورد و طایقت بچسل را از آنها سلب میکرد ناچار تیر های بنا های سابق خود را از بین خاکها بیرون آورده بر تیریه که که در اینجاملماضه می شود هم منصل ساخته باره کلیم ها را نیز بیرون آورده روی آن کشیده ، ساه پای درست کرد ، زمین وسیله خود را از کرمای و سرما وقتاً حفظ می کردند

در این کراور یکی از خانه های موقتی رهایای مصیبت زده دیده میشود

نماید مشار الیه دو کیسه آرد معادل ده پوط در کیهان داشته است در موقعی که میخواهد فرار کند با وجود شدت فقر و گرسنگی دوقدر سوار کمرک و بیچاره گی و در مانده گی مردم کیسه هارا مهر و لاک نموده و دستور می دهد این کیسه ها نباید دست زده شود و اگر مردم از فرار یکمن بکتومان خریداری کردند بفروشد و الا باید همین طور ماند - بیچاره سواران کمرک که هم خود و عائله شان کر سنه و بی آذوقه مانده بودند جرئت اینکه کیسه هارا باز نمایند نداشته و وقتی اولین مسیون نمودت بریاست آقای تقی زاده وارد کیهان میشود و از قضیه مستحضر می گردند فوراً دستور می دهند که مهر لاک را شکسته و آرد را تقسیم نمایند - حواله پنجاه خروار گندم و پانصد تومان پول همی دهند که بین اشخاص بی بضاعت تقسیم شود این نمونه قساوت قلب و بی انصافی یک مامور دولت بود ولی اشخاص دیگری هم یافت میشوند که بکس دارای عاطفه بشریت و انسانیت هستند مثل رئیس گمرک رباط که او کمکهای زیادی بمردم نموده و در آن شب فبیع برای بیرون آوردن چانه ها لازمه مساعدت را بعمل آورده بود همیشه مامون گمرک کیهان هم لازمه همرا می را با مردم داشته و عملیات رئیس ما فوق خود را با نتر می بگریسته است

این قساوت قلب را رئیس گمرک در آنجا بروز داده و بحال فرار از کیهان خارج شد آنوقت مدیر تلگراف شیروان که شمه از حالات او شرح داده شده است با هم کسر زاریت می دهد که رئیس گمرک کیهان در این زلزله بقفود الاثر شده است پس از دوروز باز از روی اطلاعات غلطی بمرکز زاریت می دهد که چند مدیر کمرک کیهان در حوالی بجنورد پیدا شده است این زاریت را مرکز زاریت می دهد هم منتشر شد و مدیر بیچاره تلگراف شیروان ابتدا در صد برینامه که این اخبار را از روی تحقیقات و مطالبات کمال فرستد

برای قریه کیهان علاوه بر ساختمانهای خوبی که از روی مهندسی و نقشه کشی باستی بنا شود و از نقطه نظر سردی تسوجات بیشتری باید باین منطقه معطوف گردد - وجود نصب یکسنگه تلگراف هم ضرورت کمال دارد و پس از شوشه شدن راه البته تالیس پست نیز مورد احتیاج است نظر بکثرت جیب و موقعت کیهان نسبت بسایر مناطق زلزله می توان اینجائرا مرکز زاریت سردی تعیین کرد و بضای مؤسسات دولتی هم کطرف ضرورت است در این جا تالیس نمود - افتتاح يك باب مدرسه شش کلاسه فوق العاده مورد احتیاج اهالی کیهان است و چون مدرسه سه کلاسه سابق بکلی از بین رفته دولت می تواند اقدام در ساختمان يك باب مدرسه در اینقریه بنماید

نجات ساخته شده برداشت محروک ساختن این بنا يك نفر غیر عیسوی مسی براتنا است که پس از استماع خبر مرک بوت ملامت مدرسه انسانیت پیشنهاد ساختن بنای یادگار را نموده و شخصاً يك لك روپیه اعطا کرد

در کلیسای وست منیستر
لندن - روز سیاهسنگاری در مید وست منیستر ولیمهد و شاهزاده خانم ماری و دوگ و دودش برک و اعضاء کابینه و سفرای خارج و نمایندگان مستعمرات و کمسیونهای عالی و شاهزاده گان هند و رئیس مستخدمین سابق حضور داشتند رئیس مستخدمین تاج کتی بر بنای یادگار شهدا نصب نمود رسومات سیاهسنگاری در شهرهای دیگر انگلستان مخصوصاً در شهر هانی نزدیک بلندن کاملاً بعمل آمد

در کلیسای وست منیستر که اعلیحضرت آقوس هم حضور داشت آن قدر جمعیت شد که از اول بنای کلیسا چنین ازدحامی در آنجا دیده نشده بود در هر فضای کوچکی آن اندازه

تصادم دو کشتی
نیویورک - در همان هنگام که استامیون بی سیم ملی مشغول گرفتن اخبار روز سیاهسنگاری از معبد وست منیستر بود تلگرافی از یک سفینه ساحلی حامل ۳۵۰ نفر مسافر باو رسید که در مشرق بوستون با کشتی مصادف شده و در خطر است چند قایق با شتاب بکمک فرستاده هد پس از اندک زمانی تلگراف دیگر رسید که مسافری بکشتی دیگر نقل شده و خطر بزرگی هم از برای کشتی نیست

تلف شدگان از زلزله
هامونیکس - دو نفر فرانسوی که بقله کوه سفید صعود می کردند در وسط راه گرفتار کولاک برف شده و از شدت سرما به هلاکت رسیده اند هادی آنها با شکل زیاد سلامت خود را بقله رسانید نقش هلاک شده کان پیدا نیست

